หลักสูตรการทำสลัดโรลและน้ำสลัด
จำนวน 33 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอท่าตูม

ความเป็นมา

ความเป็นมาและความสำคัญของสลัด เป็นอาหารตั้งเดิมของชาวโรมัน ประกอบด้วยผักสดชนิดต่างๆ นำมาคลุกเคล้ากับ น้ำปรุงรส (dressing) ชาวโรมันได้นำสลัดไปเผยแพร่ในประเทศอังกฤษและประเทศอื่นๆ ในยุโรป แต่ไม่ได้รับความนิยม เนื่องจากชาวยุโรปชอบบริโภคเนื้อสัตว์มากกว่า ต่อมาในช่วงทศวรรษ 1970 ได้เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมอาหารขึ้นในประเทศฝรั่งเศส เรียกว่า "นูเวลล์ ควิซีน" (nouvelle crisine) ที่มีการเสนอให้เปลี่ยนแปลงอาหารฝรั่งเศสแบบเก่าซึ่งเน้นอาหารประเภทเนื้อสัตว์และมีบริการตกแต่ง โต๊ะอาหารที่หรูหรามีพิธีการมากเกินไป มาเป็นการปรุงโดยการใช้ผักและอาหารสดเป็นหลัก สำหรับการบริการและตกแต่งอาหารให้เน้นจานอาหารของแต่ละคนแทน หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้มีการตื่นตัวด้านอาหารเพื่อสุขภาพกันมาก จนเป็นเงื่อนไขให้สลัดได้รับความนิยมในฐานะอาหารสุขภาพชนิดหนึ่งอย่างกว้างขวาง (วันทนีย์ ชำนาญยนต์, 2536)ขณะเดียวกันกระแสของนูเวลล์ ควิซีน ก็ได้กระตุ้นให้มีการพัฒนาสลัดให้เป็นสลัดรวม คือสลัดที่มีเครื่องปรุงได้หลากหลายชนิดทั้งผักสดและผักที่สุกแล้ว ชนิดใดก็ใช้รวมทั้งธัญพืช ถั่วต่างๆ และและเนื้อสัตว์(พจน์ สัจจะ, 2544)

สลัดเป็นอาหารที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก แม้แต่ในประเทศไทยก็หันมารับวัฒนธรรมการบริโภคสลัด โดยนำมามาประยุกต์ให้สออคคล้องกับรสนิยมและวัตถุดิบในท้องถิ่นจึงเป็นผลให้เกิดสลัดแบบไทยๆ ขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน คำว่า สลัดของไทย หมายถึง ผักที่มีใบเขียวหรือก้านกรอบ นำมากินสดๆ โดยไม่ต้องหุงต้ม (อมรรัตน์ เจริญชัย, 2522) ต่อมาสลัดมีความหมายที่กว้างขึ้น นอกจากผักสีเขียวที่ใช้แล้ว ผักสีต่างๆหรือส่วนอื่นของผักก็สามารถนำมาทำสลัดได้โดยใช้ผักสดหรือผักสุกและมีส่วนประกอบของอาหารอื่นๆ เช่น เนื้อสัตว์ ไส้กรอก ไข่ เนยแข็งและขนมปังกรอบ อาหารประเภทสลัดผักเป็นอาหารที่รู้จักกันทั่วไป เนื่องจากสามารถปรุงใต้หลายรสชาติและใช้เป็นอาหารได้หลายประเภทเช่น อาหารเรียกน้ำย่อย อาหารหวาน อาหารว่าง และอาหารจานเดียว สลัดผักประกอบไปด้วย ผักสดประเภทใบและผล ผักสลัดที่ใช้กันมาก ได้แก่ ผักกาดหอมหรือผักกาดแก้ว แตงกวา แครอท กระหล่ำปลี หอมหัวใหญ่และมะมะเขือเทศ ซึ่งเป็นผักที่พบได้ในสลัดทั่วไป(อภิญญา มานะโรจน์, 2544) โดยรับประทานพร้อมกับน้ำสลัด ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าการรับประทานสลัดซึ่งเป็นอาหารที่ประกอบด้วยผักหลายชนิดและอุดมไปด้วยวิตมิน เกลือแร่ จะทำให้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่สูญเสียคุณค่าทางโภชนาการจากการหุงต้ม (อภิญญา มานะโรจน์, 2544) รวมทั้งยังเป็นอวหารที่มีกากใยสูงช่วยให้ระบบของทางเดินอาหารและการขับถ่ายของเสียดำเนินไปได้อย่างเป็นปกติ มีผลทำให้ลดโอกาสการเกิดโร คหลายชนิดรวมทั้งช่วยควบคุมน้ำหนักด้วย เพราะทำให้รู้สึกอิ่มได้นานแต่ได้รับพลังงานน้อยลงจึงเป็นที่นิยมของผู้ที่ต้องการให้รูปร่างดีและมีน้ำหนักได้มาตรฐาน (ธารดาว ทองแก้ว, 2544)นอกจากนี้ยังเป็นที่ทราบกันว่า ผักบางชนิดมีสารช่วยด้านอนุมูลอิสระอันเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งได้อีกด้วย (วิมลรัตน์ วศินนิติวงศ์ 2543)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอท่าตูม ได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกทักษะอาชีพการทำสลัดโรลและน้ำสลัด เนื่องจากเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้บริโภคอีกทั้งสลัดโรลและน้ำสลัดเป็นอาหารที่ทำได้ง่ายสะดวกรวดเร็วสามารถรับประทานได้ทุกที่ทุกเวลามีคุณค่าทางโภชนาการที่ครบจึงได้จัดทำหลักสูตรการทำสลัดโรลและ

น้ำสลัด จำนวน 33 ชั่วโมง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีทักษะและนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

หลักการของหลักสูตร

1. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในอาชีพต่างๆให้แก่ประชาชนเยาวชนและผู้สนใจเพื่อให้สามารถนำไปเป็นอาชีพเสริมก่อให้เกิดรายได้ต่อครอบครัวต่อไป

2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เป็นการร่วมกันคิดกันทำและร่วมพัฒนาก่อให้เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน

3.เป็นหลักที่มุ่งให้ความสำคัญกับบทบาทของครู สกร.ในการเป็นผู้จัดการเรียนรู้ในชุมชนโดยเน้นเป็นการจัดกิจกรรมใหม่

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการทำสลัดโรลและน้ำสลัด

2. เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้ครอบครัว

3. เพื่อให้ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้และเกิดทักษะที่จำเป็นลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จากการทำสลัดโรลและน้ำสลัด

กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษา สกร.ระดับอำเภอท่าตูม และประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอท่าตูม

ระยะเวลาเรียน รวม 33 ชั่วโมง แบ่งเป็น

ภาคทฤษฎี จำนวน 8 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 25 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1.เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 3 ชั่วโมง

ขายสลัดโรลและน้ำสลัด

- อธิบายส่วนประกอบ/วัตถุดิบในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด

2.เรื่องบัญชีครัวเรือน จำนวน 2 ชั่วโมง

- วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีครัวเรือน
- ประโยชน์จากการทำครัวเรือน

3.เรื่องวิธีการทำสลัดโรลและน้ำสลัด จำนวน 25 ชั่วโมง

- สูตรสลัดโรลปูอัด
- สูตรสลัดโรลหมูยอ
- สูตรสลัดโรลผักรวม
- สูตรสลัดโรลไส้กรอก
- น้ำสลัดซีฟู้ด

- น้ำสลัดเข้มข้น
- น้ำสลัดไขมันต่ำ

4.เทคนิค/ข้อควรระวัง ในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด จำนวน 3 ชั่วโมง

- เทคนิคการปรับสูตรการทำสลัดโรลและน้ำสลัด
- การเก็บรักษา/การลดต้นทุน

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1.ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
2.ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
3.การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
4.แลกเปลี่ยนเรียนรู้
5.ทำใบความรู้และใบงานเรื่องวัตถุดิบ/อุปกรณ์ในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด
6.ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง
7.ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่องการทำสลัดโรลและน้ำสลัด
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อบุคคล วิทยากร
3. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (20)
2. ทักษะการปฏิบัติ (40)
3. คุณภาพของผลงานการปฏิบัติ (40)

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานที่มีคุณภาพตรงตามหลักการของหลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำสลัดโรลและน้ำสลัด
2. ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนำความรู้ที่ได้ปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองและชุมชน
3. ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้และเกิดทักษะที่จำเป็นลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จากการทำสลัดโรลและน้ำสลัด

สถานที่จัดกิจกรรม

-

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำสลัดโรลและน้ำสลัด จำนวน 33 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพขายสลัดโรลและน้ำสลัด -อธิบายส่วนประกอบ/วัตถุดิบในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด	1.เพื่อให้ทราบถึงช่องทางในการประกอบอาชีพรวมถึงการจัดจำหน่ายได้ 2.เพื่อให้ผู้เรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบ/อุปกรณ์ในการทำได้	1. ช่องทางการประกอบอาชีพการขายสลัดโรลและน้ำสลัด 2. แนะนำวัตถุดิบอุปกรณ์ต่างที่ต้องใช้	-วิธีสอนแบบบรรยาย -การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม -ให้ความรู้เรื่องช่องทางการประกอบอาชีพการขายสลัดโรลและน้ำสลัด	3	-
2.เรื่อง การสอนทำบัญชีครัวเรือน	1.เพื่อให้ประชาชนรู้จักวิธีการทำบัญชีครัวเรือน 2.เพื่อให้สามารถลดร่ายจ่ายภายในครัวเรือน	1.เรื่องการสอนทำบัญชีครัวเรือน 2.วิธีการทำบัญชีครัวเรือน	-วิธีสอนแบบบรรยาย -การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม -ให้ความรู้เรื่องบัญชีครัวเรือน และการทำบัญชีครัวเรือน	2	-
3.การทำสลัดโรลและน้ำสลัด	1.เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงขั้นตอนและวิธีการทำสลัดโรลและน้ำสลัดสูตรต่างๆ 2.เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการรวมส่วนผสมเข้าด้วยกันในปริมาณที่เหมาะ	1.การทำสลัดโรล 4 ไส้ - สูตรสลัดโรลปูอัด - สูตรสลัดโรลหมูยอ - สูตรสลัดโรลผักรวม - สูตรสลัดโรลไส้กรอก - น้ำสลัดซีฟู้ด - น้ำสลัดเข้มข้น - น้ำสลัดไขมันต่ำ	1.วิทยากรแนะนำวัสดุอุปกรณ์ในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด 2.วิทยากรอธิบายขั้นตอนและสาธิตการทำสลัดโรลและน้ำสลัด - สูตรสลัดโรลปูอัด - สูตรสลัดโรลหมูยอ - สูตรสลัดโรลผักรวม - สูตรสลัดโรลไส้กรอก - น้ำสลัดซีฟู้ด - น้ำสลัดเข้มข้น - น้ำสลัดไขมันต่ำ		25

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		2.วัสดุและ อุปกรณ์การทำสลัดโรลและน้ำสลัด 1.1 ประโยชน์ ของสลัดโรลและน้ำสลัด 1.2 ขั้นตอนการรวมส่วนผสมที่พอเหมาะ	3. ผู้เรียนปฏิบัติการทำสลัดโรลและน้ำสลัด 4. วิทยากรและผู้เรียนสรุปอภิปรายร่วมกัน		
4.เทคนิค/ข้อควรระวัง ในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด - เทคนิคการปรับสูตรการทำสลัดโรลและน้ำสลัด -การเก็บรักษา/การลดต้นทุน	1.เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงเทคนิค/ข้อควรระวังในการทำสลัดโรลและน้ำสลัดสูตรต่างๆ 2.เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงเทคนิคการปรับสูตรการทำสลัดโรลและน้ำสลัด 3.เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเก็บรักษา/การลดต้นทุน	1.เทคนิค/ข้อควรระวัง ในการทำสลัดโรลและน้ำสลัด - เทคนิคการปรับสูตรการทำสลัดโรลและน้ำสลัด -การเก็บรักษา/การลดต้นทุน	1.วิธีสอนแบบบรรยาย -การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม -ให้ความรู้เรื่องเทคนิค/ข้อควรระวังในการทำสลัดโรลสลัดและน้ำสลัด -ให้ความรู้เรื่องเทคนิคการปรับสูตรและการเก็บรักษา และการลดต้นทุน	3	
รวม				8	25

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
( )
วิทยากรผู้สอน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจหลักสูตร
(นางสาววิภาวดี จันทร์เจริญ)
ครู ศรช.

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาวอัญชลี มียิ่ง)
ครู ชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางพรรณี ชุบขุนทด)
ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอท่าตูม